

SENSOWAQ

Technical University of Denmark **DTU**

Sensorer for drikkevandskvalitet - hvor langt er vi?

Velkommen

Hans-Jørgen Albrechtsen

Temadag: Sensorer for drikkevandskvalitet - hvor langt er vi?
 Onsdag 25. Januar 2012
 DTU B101

DTU Environment
 Department of Environmental Engineering

Konsortiet

DTU

DTU Environment
 Department of Environmental Engineering

SENSOWAQ

Køge ver. 2.0

DTU

Handlingsplan til sikring af drikkevandskvaliteten 2010-2012

'...brug for endnu mere innovation og teknologiudvikling for at forbedre behandling, overvågning, energibesparelser og forsyningsikkerhed.'

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen December 2010

Ingen ved hvorfor Køge er så syg

DTU Environment
 Department of Environmental Engineering

M/S EMMA MAERSK

Verdens største containerskib

Længde: 397 m

Bredde: 56 m

20 fods containere: 11.000 stk

Besætning: 13 mand

Sensorer: 8.000

Sikrer optimal brændstoføkonomisk drift. Systemet advarer automatisk ved afvigelser

En dansk vandforsyning

Ledningsnet: 1.000 km

Forbrugere: 150.000

Sensorer?

Tryk, Flow, Temperatur

DTU Environment
 Department of Environmental Engineering

www.maersk.com

Hvad er en sensor?

- Enhed som
  - registrerer fysiske, kemiske eller biologiske stimuli
  - omdanner stimuli til signaler
  - Som kan måles eller oplagres
- Forskellige typer sensorer
  - Fysiske
  - Kemiske
  - Biologiske (Biosensorer)

Sensorteknologier

- Detektionsprincipper
  - Immunologisk og oligonucleotid-aptamer teknologi
  - Bioluminescent/fluorescent helcelle-teknologi
  - DNA og RNA array-teknologi
  - Enzym-teknologi
  - ATP-måling med bioluminescence
  - Auto-fluorescent biomolekylær detektion
- Sensor platforme
  - Optiske fibre
  - Cantilevers
  - Automatiseret prøvetagnings-, filtrerings- og analyseroboter
  - DNA/RNA array-teknologier

Sensorer – muligheder

Sensor-teknologi giver

- Hurtigt respons
  - Modsatning til traditionelle målemetoder
  - Lange inkubationer eller komplekse ekstraktions- og koncentrations-procedurer
- In-line (At-line)
- Kontinuert
- Real-time
- On-line (wireless)
- Kommunikation – fjern-monitoring
  - Sensorer eller sensor-sæt kombineret med Information-Communication-Technologies (ICT)

Hvorfor sensorer?

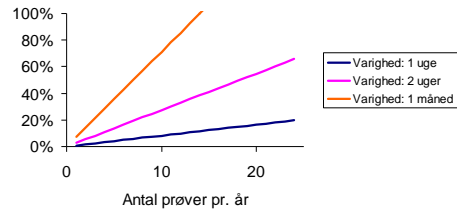

- Drikkevandssikkerhed
  - Water Safety Plans / HACCP / DDS
  - Stigende recirkulering af vand
  - Særligt følsomme forbrugere
- Input i overvågning for at kunne styre processer aktivt
  - Fra kontrol til styring
  - Super-integrerede modeller
- Procesteknisk indikator (early warning)
- Overholdelse af kravværdi (dokumentation)
...men proxyparametre også værdifulde

Forureningens varighed og frekvens af prøvetagningen

Sandsynlighed for at udtage en prøve mens forureningen er tilstede er: **Varighed × Prøvetagningsfrekvens**

Sandsynlighed for at udtage en prøve under en 14 dages forurening :

v. 1 prøve/år: 4%
v. 4 prøver/år: 15%

DTU Environment
Department of Environmental Engineering

Boe-Hansen, Albrechtsen, Arvin & Spliid, 2003. danskVAND

Hvorfor sensorer ?

- Arbejdsbesparelse – automatisering - færre prøvetagere
- Hurtig respons – early warning
- Kontinueret kvalitetskontrol
  - 'Ingen huller' i tidsserien
  - Større geografisk dækning
  - Dokumentation
- Optimering af drift

- Afspejler igangværende ændringer i forsyningerne idag – større selvstændighed

DTU Environment
Department of Environmental Engineering

